

IZHAJA VSAK DAN

Redi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Ponamitje šteje se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih ljubiteljskih v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nvd. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolena. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smetnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj po 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Platljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne odzira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Naredni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesij lista „Edinost“. — Nastanila Tiskarna „Edinosti“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šteje 20.

Poštno-hranilnični račun šteje 841-652. TELFON št. 11-57

Strah ovlada na Hrvatskem.

Politično društvo „Edinost“ je sklenilo in razposlalo nastopno resolucijo:

Podpisani odbor političnega društva „Edinost“ v Trstu je v svoji seji dne 15. aprila 1912, katere sta se udeležila tudi odbornika istega društva, gospoda državna poslanca dr. Gustav Gregorin in dr. Otokar Rybář, v navzočnosti slovenskih mestnih svetovalcev in deželnih poslancev tržaških enoglasno sprejel sledeči sklep:

Politično društvo „Edinost“ v Trstu kot poklicani zastopnik tržaških mestnih in okoliških Slovencev — v zavesti nerazdružne skupnosti in bistvene enotnosti interesov vsega jugoslovanskega naroda v mejah habsburške monarhije — izraža svoje najgloblje ogorčenje nad tem, da se je uvelnel na Hrvatskem absolutizem, izreka hrvatskim bratom svoje simpatije, svojo brezpogojno solidarnost obenem z najglobljejšim sočustvovanjem v teh dnevnih trpljenj in izkušnje ter poziva vse jugoslovanske poslance v državnem zboru na Dunaju, da nastopijo edinstveno z vso odločnostjo za to, da se na Hrvatskem zopet vzpostavijo ustavne razmere.

Pri tej priliki opozarja odbor političnega društva „Edinost“ na to, da bi posebno v sedanjih razmerah, kakor tudi v obziru na splošni položaj jugoslovanskega naroda v habsburški monarhiji, bilo koristno, da se v Trstu, mestu, kjer se srečavajo narodni in gospodarski stiki jugoslovanskih dežel, snide čimprej, mogoče o bližnjih binokstnih praznikih, jugoslovanski kongres v svrhu posvetovanja o najvišjih skupnih jugoslovanskih interesih.

Podpisani odbor si dovoljuje priporočiti to misel v uvaževanje udeležnim faktorjem.

Ta sklep se sporoča gospodu doktorju Bogdanu Medakoviću v Zagrebu za združene stranke na Hrvatskem, Hrvatsko-slovenskemu klubu v roke gospoda dra. Ivana Šusteršiča, Dalmatinskemu klubu v roke gospoda dra. Vika Ivčevića in državnemu poslancu gospodu dru. Vladimiru Ravniharju.

Priobčevaje Vašemu Velerodju to resolucijo si dovoljuje podpisani odbor naprositi Vas, da bi od svoje strani zastavili svoj upliv za ugoden uspeh in beleži z izrazom najodločnejšega spoštovanja Vašemu Velerodju udani

ODBOR

politič. društva „Edinost“.

„Dauzers Armee-Zeitung“ piše:

Dunajsko časopisje je, kakor znano, „liberalno“. Napoveduje Rusiji vojno, ker je ustava Finlandije ogrožena; napoveduje Franciji vojno, ker je bil Dreyfus po nedolžnem obsojen, ter briše Špansko iz vrst kulturnih držav, ker je vojno sodišče obsojilo Ferrerja.

Dogodki na Hrvatskem pa puščajo te junake svobode prvim hladne. Hrvatsko vprašanje je spoznano sicer kakor tečajna točka naše politične sedanjosti in bodočnosti, ali grof Khuen in g. pl. Cuvaj moreta tam doli gospodariti kakor se jima poljubila. Ni eden dunajskih listov — izvzemši „Arbeiter-Zeitung“ — ne zavzemlje stališča nasproti tem dogodkom. Nedolžno ponatiskujejo brzojavke ogrskega korespondenčnega biroa in niso čisto nič radovedni, da bi kontrolirali te vesti. Tiskovnih odnošajev v Zagrebu ni možno primerjati s predmarčno cenzuro v Avstriji; to bi značilo žalitev za sicer tesnosrčne, ali dostojne cesarske uradnike na starem Dunaju. Dočim so bili zagrebški listi doslej včasih celo tudi po sedemkrat na teden zaplenjeni, pa grozi sedaj izdajatelj časopisov še vislice in izguba premoženja. In vspricho taci razmer si upa ogrska žica razširjati še to-le vest:

„Od uvedanja preventivnih odredov za časopise se opozicijski listi poslužujejo naravnost pretirano previdne pisave. Samo nemško glasilo hrvatsko-srbske koalicije

je napravilo nekaj pomembnih pripomb k članku, s katerim so uradne „Narodne novine“ utemeljevale umeščenje komisarijata. Glasilo stranke prava „Hrvatska“ piše o velikem petku versko-filozofična razmotrivanja, iz katerih bi mogli, ako bi hoteli, čitati namigavanja na politični položaj. „Narodne novine“ pravijo danes, da je to vedenje opozicijskega časopisa vsakako interesantno, ker nikdo ne prepoveduje tem novinarjem pisati o hrvatski politiki na objektivni način.“

Torej k škodi še zasmevanje! Vspricho jednostavno sramotnega podkupljivega dunajskega časopisja se ne smemo čuditi, ako listi v Nemčiji prinašajo tu pa tam največje budalosti o tem vprašanju. Tako imamo pred seboj članek v listu „Deutsche Tageszeitung“ v Berlinu pod naslovom „Jugoslovanska nevarnost“, kjer nazivlja Hrvate in Srbe z „revolucionarci“ in trdi, da ti poslednji delujejo „nedvomno na razpad avstro-ogrsko monarhije“. Tudi „Hamburger Nachrichten“ se še navdušujejo za skupno nastopanje Nemcev in Madjarov proti „politično radikalnemu in nezanesljivemu Jugoslovanstvu.“

Ali moremo zahtevati, da bi Berlin in Hamburg spoznala pomembnost vprašanja, ako Dunaj — molči.

Tako „Danzers Armee-Zeitung“.

Resnici na ljubo moramo konstatirati, da je dunajski „Zeit“ v svoji nedeljski številki na uvodnem mestu z ogorčeno pisanim člankom protestirala proti strahovladni na Hrvatskem, rekši, da so Madjari „v sredi civilizirane Evrope etabrirali otok brezpravja, barbarskega zatiranja in preganjanja“ ter da onostran Štajerske začena „politična Azija“. Stem da dajajo Madjari sovražnikom monarhije orožje v roke, ki izpodkopava ugled države in jo pripravljajo ob sadove dvestoletnega dela na balkanskem poluotoku. Tu da ne gre samo za narodno stvar Hrvatov in ni smeti prepuščati samo jugoslovanskim poslancem, da bi le oni nastopili v parlamentu s tožbami, marveč morajo tudi Nemci nastopiti proti takemu težkemu oškodovanju državnih interesov!

Odmevi hrvatskih nasilnosti v Srbiji.

Nasilja političnega Huna, kraljevega komisarja Slavka pl. Cuvaja na Hrvatskem, so dobila močan odmev v politični javnosti srbske kraljevine. Nasilje rodi odpor. In srbska javnost je v resnici nastopila z vso odločnostjo proti Madjarom, katerim edinim pripisuje nasilja in jih smatra za moralne podpiratelje ustavnih nezakonitosti.

Zadnje dni minulega tedna je javljala brzojavka iz Belegrada, da nameravajo Madjari otvoriti tekom tega tedna v Belegradu industrijsko razstavo, da bi si tako ugledali pot v Srbiji za svoje proizvode in da bi našla madjarska trgovina med srbskim narodom dobrih odjemalcev. Madjari pa so s svojim načrtom naleteli na močan in odločen odpor v vsaj srbski politični javnosti. Vsi srbski listi odločno protestirajo proti madjarski razstavi, zlasti pa je energično nastopil „Trgovinski Glasnik“, to ugodno glasilo beligradske trgovske omladine.

V svojem nedeljskem uvodniku pravi o madjarski politiki nasproti Hrvatski naslednje: „Divjaško, nasilno postopanje madjarske vlade napram hrvatskemu in srbskemu narodu v troedini kraljevini, je tako neopravičljivo in mrzko, da se moramo čuditi, kako so mogli priti madjarski industrijalci na misel, da bi kakor prijatelji obiskali Beograd in iskali v Srbiji kupcev za svoje proizvode v onem trenutku, ko nam brate na Hrvatskem kruto zatirajo in teptajo. Madjari, ki hočejo biti zatiralci Hrvatov in Srbov v svoji državi, so nespametni, če zraven tega mislijo na kakoršnesbodi trgovskoprijateljske vezi s srbskim narodom v Srbiji.“

Dalje: „Ono, kar sedaj Madjari delajo v Hrvatski, je tako gnusno in odurno, da mora ubiti vsako simpatijo napram Madjarom, kaj še le naše, ko so naši rodni bratje žrtve njihovega besnenja.“

V nadaljnjem ostro kritizira postopanje najmerodajnejših krogov, ki so tudi odgovorni za uvedanje izjemnega stanja na Hrvatskem ter zaključuje s pozivom na srbske trgovce, industrije in meščane, da brezobzirno bojkotirajo dohod madjarskih industrijalcev v Beograd, kakor tudi njihovo razstavo, da tako izrazijo svoje ogorčenje nasproti madjarskemu nasilju na Hrvatskem. S splošnim bojkotom madjarske industrijske razstave naj Srbi pokažejo Madjarom, da morejo oni s takim svojim postopanjem nasproti Srbom in Hrvatom računati samo na neprijateljstvo in nezaupanje vseh Srbov v Srbiji ter vseh drugih balkanskih narodov.

Cuvaj pri Khuenu.

BUDIMPEŠTA 16. Komisar pl. Cuvaj je včeraj imel nad dve uri trajajočo konferenco s Khuenom. Poročal mu je o razmerah na Hrvatskem.

Napram nekemu žurnalistu se je Cuvaj izrazil, da bo še po potrebi poostiril svoje odredbe, ker drugače mu ni mogoče na Hrvatskem ohraniti miru in reda, mogoče je le tak način, kakoršnega je uvedel on.

Kakšen je položaj na Hrvatskem?

BUDIMPEŠTA 16. „Budapester Presse“ danes donaja obširno situacijsko poročilo iz Zagreba. Poročilo pravi, da v očeh kraljevega komisarja ne veljajo več niti avtonomni niti skupni zakoni. Cuvaj hoče svoj režim še poostriti in uvesti še nove izpremembe.

Kdor si upa izreči o komisarju kako kritiko ali besedo, je v veliki nevarnosti, da pride k njemu policija. Niti tega se ne sme trditi, da komisarijat kmalu mine. Tudi ravnanje preventivne cenzure je huje nego v Rusiji. Uredništva ne smejo pisati niti ene politične vesti o ogrskih in hrvatskih razmerah. Takoj so konfiscirani. Cuvaj hoče materijelno ubiti vse neodvisne liste.

„Pokret“ je bil konfisciran zaradi tega, ker je v drugič v listu priobčil cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim je bil imenovan pl. Cuvaj za kraljevega komisarja.

Cuvajevi pandurji.

OSEK 16. Na ovadbo so Cuvajevi pandurji v neki gostilni aretirali privatnega uradnika Suchaneka, ker je nekoliko ostre besede izrekel o Cuvaju. Suchaneka so pandurji odvedli v zapore in ga ovadili sodišču radi hudodelstva motenja javnega miru in varnosti. Po mestu je bilo mnogo iznenadenj.

Bolgarji proti Cuvaju.

SOFIJA 16. Danes je tukaj bilo impozantno protestno zborovanje vseh političnih strank proti nasilnostim na Hrvatskem. Na protestni shod je prišla tisočglava množica iz vseh bližnjih krajev. Shod je enoglasno sprejel resolucijo, ki odločno izraža obžalovanje, da vlada v avstro-ogrski monarhiji krši ustavne garancije in obenem izraža najiskrenejšo simpatije vseh Bolgarov hrvatskemu narodu.

Cenzura se ne spametuje.

ZAGREB 16. Kljub temu, da je Cuvaj dobil v Budimpešti miglaj, naj se brzda, kljub temu, da je vse evropsko javno mnenje proti taki azijski cenzuri, Cuvajeva preventivna cenzura še vedno sistematično zatira in tlači narodno, neodvisno hrvatsko časopisje. Besni cenzorji nalagajo listom ogromne globe.

Za „Hrvatsko“, ki je bila pred dnevi obsojena na globo 500 K zaradi malenkosti, so prišle „Varaždinske Novice“. Preventivna cenzura jih je obsojila na globo 500 K zaradi tega, ker je uredništvo poslalo prvi dolžnostni izvod četrt ure prepozno cenzorju.

Zanimivo je pa še tole: Zagrebški listi o takih globah ne smejo čisto ničesar poročati. Vlada pa kljub temu pridno kuje demente, da ni naložila nobene globe. Vse tajl.

Grozna nesreča na morju

Parnik „Titanic“ potopil. - 1254 oseb utonilo.

Dočim so včerajšnja zadnja ameriška poročila, zlasti ono iz Montreala, javljala, da so se vsi potniki parnika „Titanic“ rešili in da parnik počasi plove proti luki Halifax, pa današnje brzojavke že z vso gotovostjo naznanjajo, da se je parnik „Titanic“ potopil ne daleč od mesta nesreče.

Kakor že omenjeno, je parnik „Titanic“, last paroplovne družbe „White Star“ v Novem Jorku, največji salonski parnik na svetu. Stroški gradnje so znašali 56 milijonov K. luženirji-surokovnjaki so bili trdno prepričani, da bo mogel „Titanic“ kljubovati vsakemu vremenu in da bo vsikdar premagal vse pomorske težkoče in nezgode. Potopljeni parnik „Titanic“ je dne 10. aprila odšel iz angleške luke Southampton in je že v nedeljo zvečer v atlantiškem oceanu trčil ob velikansko ledeno gručo, ki je bila 115 km široka. Na krovu se je bil boj za življenje in smrt. Potniki in moštvo se je pehalo za rešilne čolne. Med potniki je bilo tudi mnogo otrok in žen.

V naslednjem podrobnejša poročila: NEW-YORK 16. Med tukajšnjim prebivalstvom vlada splošna panika zaradi velikanske pomorske katastrofe parnika „Titanic“. Na parnikovem krovu je bilo več članov tukajšnjih milijonarskih rodbin. Ravnanje paroplovne družbe „White Star“ je danes uradoma naznanilo, da se je nahajalo

Danes so bili listi zopet konfiscirani zaradi parlamentarnih poročil iz ogrsko-hrvatske poslanske zbornice.

Khuen dimisijonira.

DUNAJ 16. Danes zvečer je prispel ogrski minisrski predsednik grof Khuen Hederwary na Dunaj ter bo jutri prošil cesarja za odpust iz službe. Cesar bo demisijo celega njegovega kabineta sprejel in najbrže imenoval za njegovega naslednika finančnega ministra Lukácsa. Politični krogi zatrjujejo, da ostane večina dosedanjih ogrskih ministrov v svojem uradu, morda le bonvedski minister pl. Hazai bo šel v zaslužni pokoj. Dalje govore, da bo v novi kabinet stopila tudi Justhova stranka in sicer bo grof Battyiny njen zastopnik v kabinetu.

Novo ministrstvo bo imelo nalogo izvesti brambno reformo v čim najkrajšem času potom kompromisa z Justhovo stranko ter dalje zasigurati volilno reformo in končno tudi odpraviti nasilni režim na Hrvatskem. S Khuenom bo tudi strmoglavljen kraljevi komisar pl. Cuvaj.

Hrvatska delegacija v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 16. Z ozirom na spremljeni položaj ni bilo danes dopoldne skupne konference hrvatskih delegatov. Ker je Khuenov kabinet in statu demissionis in ker bo zaradi tega tudi poslanska zbornica odgojena za nekaj dni, ne namerava hrvatska delegacija v zbornici podati nikake deklaracije. V krogih hrvatsko-srbske koalicije je precejšnja napetost proti grofu Pejačeviću. Koalicija namerava povzročiti nove volitve predsedstva delegacije in bo volila na Pejačevićovo mesto Erazma Barčiča.

Delegacije odložene.

DUNAJ 16. V političnih krogih smatrajo, da najbrže ne bo dne 23. t. m. delegacijskega zasedanja z ozirom na tako hiter preobrat v ogrski krizi; zasedanje bo marveč nekoliko pozneje, ko se razmere na Ogrskem uravnavajo. Delegacije bodo tudi z ozirom na poljasnenje ogrske krize zborovale več časa in bodo sprejele redni proračun mesto nameravanega kratkega proračunskega provizorija.

Važno za poštne uradnike in uslužbence.

DUNAJ 16. Dosedanji predstojnik sekcije za personalne zadeve v trgovinskem ministrstvu Kerbsberger je imenovan za ravnatelja poštne direkcije v Inomstan. Na njegovo mesto pride dvorni svetnik Hoffer, zagrižen Nemec. Ta oddelek je zelo važen za poštne uslužbence v personalnih zadevah.

Dalje bo imenovan za predstojnika graške direkcije podravnatelj praške direkcije Pachner.

Obsojen požigalec.

DUNAJ 16. Praktikan Schottek, ki je 27. julija lanskega leta zanetil velikanski požar v nekem lesnem skladišču pri kolo-dvoru severne železnice, je bil danes obsojen na 8 let ječe. — Zagovarjal se je, da je ravnal pod hipnotičnim pritiskom.

Podrobnosti o nezgodi.

LONDON 16. Še sedaj manjka preciznih poročil o vseh podrobnostih glede načina in obsega velikanske pomorske katastrofe, ki je zadela največji salonski parnik na svetu „Titanic“.

Na lice nezgode je priplul prvi parnik „Carpatia“, ki je vzel na krov 675 potnikov in 200 mož posadke.

Treba konstatirati, da ni noben rešilni parnik dospel na lice mesta pred katastrofo, ampak še le, ko se je parnik „Titanic“ pogreznil v globočine morja.

Vest, da so se rešili vsi potniki prvega razreda, se še ne potrjuje. Med drugimi je tudi utonil znani mirovni apostol Stead. Kapitan parnika Smith se tudi nahaja med mrtvimi.

Ponesrečenemu parniku „Titanic“ so odpluli na pomoč parniki „Carpatia“, „Virginian“ in „Parisian“, ki so pa prišli na

kraj katastrofe prepozno, kajti „Titanic“ je bil že na dnu.

Na krovu potopljenega parnika je vladala velika panika in zmedenost. Potniki, ki so jih ti parniki rešili, pripovedujejo, da se je vrtil na krovu potapljalčega se parnika pravi pravcati boj za mesto v rešilnih čolnih. Ko se je „Titanic“ pogreznil, so nastali daleč na okrog visoki kolobarji. Za pogreznjenim parnikom nastali vrtnec pa je požrl seboj tudi več čolnov s potniki vred. Našli so vsi smrt v vrtincu.

1254 oseb utonilo.

LONDON 16. Po dosedanjih poročilih je utonilo 1254 oseb. „Titanic“ se je pogreznil 50 m od mesta katastrofe, kjer je trčil ob ledeno goro, ki je bila 115 km široka.

Ni nikakega upanja, da bi mogli potopljeni parnik nekaj dvigniti.

Parnik „Carpatia“ plove z rešenimi proti New-Yorku.

NEW-YORK 16. Glasom poročila iz kapa Race (Nova Fundlandija) plove parnik „Carpatia“ z rešenimi potniki proti Novemu Yorku. — Parnik „Titanic“ je v nedeljo ob 10.20 zvečer trčil z ledeno goro.

TRST 16. Tukašnja agentura paroplovne družbe „Cunard-Line“ je prejela iz Liverpoola (Anglija) naslednjo brzojavko: Parnik „Carpatia“, ki je dne 11. t. m. odplul iz Novega Yorka proti Trstu, se je z rešenimi potniki potopljenega parnika „Titanic“ zopet povrnil v Novi York.

NEW-YORK 16. Kapitan parnika „Carpatia“ naznanja, da je sprejel na krov 800 potnikov parnika „Titanic“. Po najnovejših konstatacijah je utonilo 1500 oseb.

Bilješke telegrafista na Kap Raze.

LONDON 16. Zanimivi so zapiski telegrafista brezžične postaje na kapu Raze: 14. aprila: ob 10.5. Ravno kar slišim „Titanic“-ove signale na pomoč. Dal signale naprej. Ob 10.25. „Titanic“ javlja, da se pogreza. Ob 10.30. „Titanic“ je dobil obvestilo „Virginiana“, ki hiti na pomoč. Ob 10.36. „Olympic“ javlja, da so bile ženske in otroci rešeni. „Titanic“ ponavlja svoje signale za pomoč. Telegrafist na „Titanicu“ jako pogumen mož.

Pol milijarde kron škode.

LONDON 16. Listi prinašajo seznam premoženja in blaga, ki se je pogreznilo s parnikom „Titanic“ v morje. Škoda znaša nad pol milijarde kron.

Ameriški bogataši ponujajo milijone za življenje.

PARIZ 16. Listi prinašajo o strašni paniki na parniku „Titanic“ še naslednje jako zanimive podrobnosti. Med potniki prvega razreda, ki so bili po večini ameriški milijonarji, je nastal pravi boj na življenje in smrt. Nad 1700 potnikov, na poloblečilih, je v temi letalo semintja po krovu, grozilo ihteti in proseči Boga za pomoč. Tupatam je bilo pravo ruvanje za sedež v rešilnem čolnu. Zlasti ameriški milijonarji in milijarderji so v trepetu za svoje življenje ponujali sprva stotake, potem tisočake, desetisočake in milijone za to, da bi jih rešili grozne smrti na morju. Nastala je prava licitacija. Toda nič ni pomagalo. Morali so vsi v hladni grob.

Kraški vodovod in vodovodni konsorcij

(Dopis iz poučenih krogov.)

II.

To vse je veljalo seveda ogromnega denarja. Dejali so, da ga zalaga konsorcij iz golega idealnega rodoljubja, drugi so zopet zastopali mnenje, da je to zgolj privatna špekulacija. Morda pa je bilo oboje skupaj združeno. Puščamo torej vsakemu njegovo vero in prepričanje!

Dejstvo je bilo, da je konsorcij stvar tedaj pospešil, ker so bile javne oblasti tem potom prisiljene, kraškemu vodovodnemu vprašanju posvetiti svojo pozornost.

To je pa tudi edina zasluga konsorcija, kajti danes je konsorcij z zasledovanjem svojih privatnih ciljev vodovodnim napravam za Kras skoraj že v oviro, ali pa postane taka ovira v najkrajšem času. Tega se pa v interesu Krasa bojimo in želimo, da bi vodovodni konsorcij našel v varstvo svojih pravic druge poti, kakor jih sedaj ubira.

Poleg dvoma oblastni namreč, ali dajajo izvirki zadostno vode, in poleg dvoma, ali bodo nabiralniki na kraškem svetu brez pronicanja vode vzdrževali v suši milijone hektolitrov vode, ki jih zahteva vojaščina, je nastopil proti projektu privatnega konsorcija tudi še *deželni odbor za Kranjsko*.

Deželni odbor kranjski se je že prej enkrat (zaradi Bistrice in Reke) uprl odplelavi kranjskih vodov in drugo deželo (Trst) in stoji sedaj na istem stališču: „kranjski studenci kranjskim občinam, ker jih je še za te premalo“.

Morda je to stališče tesnosrčno, ker se na videz nasprotujoči si interesi dajajo morda tehnično združiti, morda tudi kranjski deželni odbor še ni govoril tozadevno zadnje svoje besede; *eno pa je že danes gotovo: privatnemu konsorciju kranjski deželni odbor oddaje teh studencev za gorški Kras ne prepusti in sicer tako gotovo, kakor se močnejši šibkejšemu še nikoli ni podal!*

K vsej nesreči za konsorcij in njegov projekt pa stopi že v najbližjem času v ve-

ljavo novi vodopravni zakon za Kranjsko, ki daja glede vod in vodnih moči ter njih uporabe prednost *deželni in s to prednostjo tudi pravico razlastitve privatnih vodov!*

Vzemimo torej, da bi bil zadnji vodovodni načrt konsorcija za Kras merodajnim krogom popolnoma po volji (kar pa ni!); vzemimo, da zadostuje tudi množina vode in izvirkih, vzemimo, da so kraška tla za ogromne nabiralnike z milijoni hektolitrov vode, namenjeni vojaštvu, res pripravna; vzemimo, da se da vodna množina za tako izredno potrebo tudi brez nabiralnikov s tehničnimi predpripravami dopolniti iz močnejših nižjih izvirkov Vipave, ali Hublja, ali od kod drugje; — vzemimo konečno, da bi mnenje tako izbornega strokovnjaka, kakor je profesor Hrasky, res vse kroge prepričalo in jih pridobilo za sklep goriškega deželnega zbora in za sedanji načrt privatnega konsorcija: — vse to vendar ne spravi kranjskega deželnega odbora iz zavzetega stališča proti konsorciju.

To zamore storiti le *enakovrsten ali celo močnejši faktor*, to je: *deželni odbor goriški, združen s centralno vlado*, katera se lahko pogaja (ravno v vodovodnih stvareh) o re-kompensacijah z deželo Kranjsko! Zasebnikom pa nedostaja vpliva in moči.

Ako je torej v deželnem zboru 1. 1905. storjeni sklep glede vodovoda na Krasu izvedljiv (in o tem zamorejo soditi le strokovnjaki 1. vrste), se da ves ta, pozneje od privatnega konsorcija pograbljeni večmilijonski projekt izvršiti le od javnih oblasti z velikimi sredstvi, kakor jih je imel v mislih minister za javna dela, nikdar pa ne od malega zasebnega konsorcija, in naj je imel pri svojem začetku še tako dobro voljo!

Apelujemo torej na ta privatni konsorcij, naj da svoje pravice z njih oceno vred na razpolago poklicanim oblastnjem, ki se bodo z drugega močnejšega stališča lahko pogajale s kranjskim deželnim odborom in lahko dosegle pozitiven uspeh, ako je sploh mogoč. Od konsorcija v podjetje založen denar se jim gotovo ne bode jemal! Ako nadaljujejo na svojo roko in brez vsake legitimacije z nadaljevanjem komisij in posredovanjem pri raznih oblastnjah, potem bodo sebi in pa dobri stvari (preskrbitvi Krasa s pitno vodo) kmalu več škodovali, nego so ji kdaj koristili!

Javne oblasti pa naj blagovoljijo vse, kar se je za eden ali drugi načrt zbralo tehničnega in finančnega gradiva, vestno premotri in — naj se odločijo za katerikoli večmilijonsko zasnovanih načrtov — ta načrt izvesti kot javno napravo brez zasebnih podjetnikov.

Take naprave so zdrave le kakor javna podjetja in tako veliko javno napravo je želeli tudi našemu Krasu.

Ob stoletnici škola Jurija Dobrile.

Uro hoda od Tinjana, ki spada pod škofijo tržaško-koprsko, a okrajno glavarstvo pazniško, leži na malem hričku selo Zežnja. V tem selu se je pred sto leti, to je dne 16. aprila 1812, rodil škof Jurij Dobrila od siromašnih ali poštenih hrvatskih roditeljev: Ivana Dobrile in Kate rojene Živčič. Oče mu je umrl leta 1844 v 79. letu, mati pa 1. 1855 (torej dve leti, preden je Jurij postal škof) v 81. letu svoje dobe. Dobrila je imel še tri brate, od katerih ga je preživel najmlajši blat Bartol, in štiri sestre, od katerih je umrla poslednja deset dni pred škofom. Roditelji so imeli nekoliko zemljišča in malo hišico, poleg tega je bil oče tudi tkalec. Siromak oče je ves čas, kar se je šolal sin mu Jurij, zamogel potrošiti zanj samo 21 goldinarjev; še od teh se je 10 goldinarjev izgubilo na pošti. Ob takih razmerah je mali Jurij moral pač mnogokrat stradati doma in pozneje tudi v šolah. V Tinjanu je poučeval tedaj v ljudski šoli kapelan Radetič. Od Zežnja do Tinjana je dobra ura hoda, a pot vodi po globoki dragi. Mali Dobrila je moral vsak dan napraviti to pot. Ker sta župnik in kapelan tinjanski spoznala v malem dečku velike duševne darove, sta mu izposlovala pri frančiškanih v Pazinu stanovanje in hrano, da je mogel dovršiti tamošnjo normalno šolo. Frančiškani so imeli navado, da so vsako leto poslali po enega učenca, ki je z izvrstnim vspehom izvršil normalko, v Karlovec, da tamkaj obiskuje gimnazijo.

Ko je mali Dobrila prejel vest, da pojde na gimnazijo, je odpotoval z očetom peš preko Učke na Reko, od tod pa s m v Karlovec. Po šestih dovršenih gimnazijskih razredih se je zopet peš podal domov v Ježenj. Sedaj ga je mučila skrb, kako bi nadaljeval svoje nauke. Tedanja mladina iz Primorja, ki se je nameravala posvetiti duhovskemu stanu, je navadno učila modroslovje (7. in 8. gimnazijski razred) in bogoslovje v Gorici. Tjaka se je podal tudi Dobrila. Z veliko težavo je spravil skupaj 4 goldinarje, zvezal svojo slabo perilo v culico in hajd peš preko Trsta v Gorico! Tedaj je privrati videl Trst in slučajno so ga naprej koraki privedli v stolno cerkev sv. Jušta, kjer je bil pozneje kanonik in župnik, a je še pozneje zasedel starodavno škofijsko stolico.

Priredši v Gorico se je prijavil ravnatelju s še nekimi drugimi istrskimi tovariši, da ga vpišejo v filozofijo. Ali ravnatelj je vse neprijazno vsprejel, češ, da iz Karlovca ne prihajajo dovolj pripravljeni za filozofijo

in naj raje odidejo v Ljubljano. Nekateri istrski dijaki so poslušali nasvet in odšli tjaka, a siromak Dobrila ga je pričel prositi in zaklinjati, da naj ga vsprejme, ali vse je bilo zastonj. Še le profesorju veronauka, kateremu je bil Dobrila priporočen od nekakega tržaškega duhovnika, se je posrečilo, da je pregovoril ravnatelja, da je sprejel Dobrila na poskus za nekoliko dni. Po 8 dneh so vsi profesorji izprašali Dobrila in so se prepričali o njegovem lepem znanju in bistrem umu in so ga za to priporočili ravnatelju, da ga je vpisal za rednega dijaka.

Dobrila je bil vzlic svojemu velikemu siromaštvu in bedi najboljši dijak, prava dika goriške filozofije. A kako je živel? Kje stanoval? Skozl 24 dni je prihajal z drugimi vsakodnevnimi ubožci k Frančiškonom na Kostonjico, kjer je dobival kosilo, po noči je pa spal na klopi v onem drevoredu, ki se nahaja onstran goriškega gradu. Te klopi so mu bile ob enem pisalna miza, na kateri je izdeloval svoje naloge. Gotovo je moral biti odličen in vzoren dijak, da ga je že dva meseca po začetku šole ravnatelj priporočil neki bogati rodbini Pajerjevi za inštruktorja njenim otrokom. Kdo je bil srečnejši, nego siromak Dobrila? (Pride še.)

Domače vesti.

Uboga Justica. — Če bi vam kdo povedal, da sta pri okrožnem sodišču v Gorici dva civilna senata, ki ne moreta do- ločiti pred sodnijskimi počitnicami nobe- nega naroka več, da je kakih 70 pravomoč- nih obtožnic, o katerih ni še razpisana razprava, da so še kazenske stvari iz leta 1911. pendente v prizivni inštanci, da vodi izvršilni in zemliskoknjižni oddelek, ki je imel lani 10.000, slovom desetisoč aktov, še vedno en sam sodnik in da je pri okraj- nem sodišču sploh v vseh oddelkih toliko posla, da ga osebe ne more zmagovati, če bi vam še nadalje kdo povedal, da so za Gorico že skoro pol leta ustanovljena tri nova mesta sodnih uradnikov, da se odpo- more tem razmeram, da so pa ta mesta še vedno nezasedena, — bi vi tega ne verjeli.

In vendar je resnica, — za stranke, ki čakajo rešitve svojih, bodi ekonomskih bodi kazenskih zadev, prebrida resnica.

Zdi se pa, da je temu kriva nesposob- nost gotovih starih gospodov pri najvišjem deželnem sodišču v Trstu, ki še vedno niso v stanu sestaviti predlogov, kakor bi hoteli: da bi bili najbolj zadovoljni kandidati italijanske narodnosti. Sposobnih kandidatov je za ta mesta v obilici, toda zdi se, da morajo kandidati in stranke čakati, da že zdavnej za penzijo zreli gos- podje sestavijo tako tabelo, po kateri bodo lahko avanzirali tudi taki uradniki, ki ne po- znajo vseh deželnih jezikov, ali jih poznajo samo vsled kvalifikacije od strani pred- stojnikov, ki sami dotičnih jezikov ne poznajo. Požuri se torej — „Amtsšmel!“

Čudno „narodno“ podjetje. — Po mestu se te dni mnogo govori o čudnem postopanju odbora gostilničarske zadruge, ki je bila osnovana na narodni podlagi, ki se vedno sklicuje na geslo: „Svoj k svojim, ki pa samo v praksi žvižga na to geslo. Odbor te zadruge namreč razume geslo svoj k svojemu tako, da tudi stori, ki bi jih dobil po enakih cenah in pod enakimi po- goji pri slovenskih trgovcih in obrtnikih, naroča in kupuje pri — tujerodih. Še več! Nedavno temu je odbor te — baje narodne — zadruge s posestnikom, ki je župan in deželni poslanec v sosednji deželi, sklenil neko pogodbo ki je sestavljena v — itali- janskem jeziku! Čujemo da vlada v krogu narodnih gostilničarjev velika nejevolja radi takega čudnega postopanja gostilničarske zadruge.

Renegat hujši, nego gad. Prejeli smo: K notici, priobčeni v cenjeni „Edinosti“ iz dne 11. t. m. pod zgornjim naslovom, zadrževali sina tobakarnarja Roncelja, želi podpisani dati nekoliko pojasnila. Dopsnik ima popolnoma prav, da žigosa mladolet- nega fanta, ki je izgovoril žaljivke — da si le v šali, kakor trdi on —, zaslužuje pouka, kako ne sme žaliti naroda, iz katerega izhaja.

Omeniti moram, da poznam očeta Joahima Roncelja že iz otroških let, kakor poznam tudi njegovo soprogo že nad 20 let. Da-si rojen v Trstu, govori Joahim Roncelj slovenski že iz otroških let, ker so ga to naučili pokojni starši. (Oče je bil iz Dutovelj, mati pa iz Ajdovščine). O gospe Roncel vemo, da je dobra Slovenka in je vse svoje otroke, katerih živi še devet, na- učila slovenskega jezika. — Tudi je več otrok pohajalo slovensko šolo pri Sv. Jakobu. Gospod in gospa Roncelj sta me iz- recno naprosila, naj čitateljstvo „Edinosti“ pojasnim zadevo, da se ne bo po krivem obsojalo nedolžnih, ki bi vsled sinovega neumnega nastopa lahko trpeli zraven du- ševne tudi gmočno škodo.

Z ozirom na to, da je mladenič izbiljal šale (kakor trdi on), z ozirom na to, da se kaj sličnega ne ponovi več in tudi z ozi- rom na to, da je bil oče napadenega več let član glavnega našega društva, naj bo zadeva s tem pojasnilom poravnana in po- zabljena. Moralka te neljube zadeve pa bodi, da sleherni pazi, kje, s kom in kako se — šali.

Umetniška razstava. Več ko teden dni je že otvorena umetniška razstava v prvem nadstropju hiše št. 6 na Goldoni- jemem trgu, a vendar jo je ogledalo dosedaj tako malo ljudi, da nas mora biti v resnici sram nas slovenske Tržačane, da se tako malo brigamo zanjo. Zajčevi osnutki pač res zaslužijo, da bi si jih ogledal vsakdo in prav isto velja o delih slikarja B. Veselega, kera- mičnih delih Rydlovih in fotografskih po- snetkih Klimovih.

Tržaški Slovenci, ki so priredili svoj čas posebni vlak v Ljubljano, da si ogle- dajo umetniško razstavo v Jakopičevem pa- viljonu, imajo sedaj umetniško razstavo, tu, doma, toda, če računamo po dosedanjem številu posestnikov razstave, bi morala biti razstava odprta najmanj še poldrug mesec, da bi jo posetilo toliko ljudi, kolikor se jih je odpeljalo z onim vlakom v Ljubljano. Za Ljubljano je vsak lahko žrtvoval svojih 15 do 20 K in še več, a za umetniško razstavo v Trstu je menda celo onih 30 vinarjev preveč! Ali naj nas ne bodi sram, tržaški Slovenci?!

Vojna ladja „Szigetvar“ je prispela včeraj dopoldne v našo luko. Poveljuje jej fregatni kapitan Fran Martinak, na krovu pa ima okrog sto mornarskih učencev dru- gega letnika. Zgodilo se je tu privkrat, da se uporablja križarka za šolsko ladjo. — Vojna ladja „Szigetvar“ ostane v naši luki do petka, potem pa odpluje v dalma- tinsko vodovje in ostane v službi do 31. majnika.

Lloydov parnik „Gisela“, kateremu se je na povratku iz Japonske v bližini otoka Krete zlomila vijakova os, je dospel včeraj dopoldne ob 11.30 v našo luko, ka- mor ga je privlekel Lloydov parnik „Euterpe“. „Giselo“ so zasidrali v stari prosti luki, da izkrcajo blago, potem pa pojde parnik v arsenal v popravilo.

„Stari lilijs“ pri sv. Mariji Magd. — To igro so hoteli uprizoriti magdalenski igralci prihodnjo nedeljo dne 21. t. m. na korist tamošnje podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, a so prireditve odložili na na- slednjo nedeljo dne 28. t. m., in to z ozirom na častni večer kapelnika našega slovenskega gledališča, g. Mirka Polića.

Oddaja stavbe. Pomorska oblast v Trstu razglaš zmanjševalno dražbo za prevzetje podaljšanja pomola v Unijah (poleg Lošinja). Dražba se bo vršila dne 13. maj- nika t. l. Delo je proračuneno na K 15.842.35. Ponudbe do 10 dopoldne dne 13. majnika t. l. pomorski oblasti v Trstu, kjer so tudi na vpogled načrti in pogoji.

Ista oblast razglaš zmanjševalno dražbo za prevzetje zgradbe nabrežja v pristanišču sv. Katarine v Rovinju. Proračunjena svota K 68.964.—. Ponudbe do 10 dop. dne maj- nika pomorski oblasti v Trstu.

Tržaška zadruga pekov bo imela jutri v četrtek ob 4. popoldne svoj občni zbor v društvenih prostorih, na Borznem trgu št. 9. II. V slučaju nesklepnosti se bo vršil uro pozneje občni zbor ob vsakem številu udeležencev. (Vspricho dejstva, da je velika večina zadružnikov slovenske nardo- nosti, moramo označiti kakor škandal, da predsedstvo razpošilja samolaska vabila. Vsaj od zavednih pekov-gospodarjev prič- akujemo, da nastopijo enkrat najenergijeje za enokopravnost našega jezika tudi v tej zadruzi. Ured.)

Dramatično društvo ima nocoj odbo- rovo sejo.

Trgovski tečaj. Danes zvečer ne bo šole moškega trgovskega tečaja. V petek knjigovodstvo.

Akad. fer. društvo „Balkan“. — Danes v sredo odborova seja točno ob 7. zvečer.

Skupna seja združenega odbora dru- štev „Česka beseda“, „Dalmatinski Skup“, hrvatsko društvo „Strossmayer“, „Slovenske Čitalnice“ in „Srpske Čitaonice“ se bo vr- šila danes, v sredo dne 17. aprila t. m. ob 8.30 zvečer v prostorih „Slovenske Čitalnice“.

Moška podružnica sv. Cir. in Met. v Rojanu javlja pevcem in pevkam, da danes (v sredo) odpade pevška vaja. Vaje pa se bodo vršile v četrtek, petek in soboto za mešani zbor, in sicer ob 7.30, za ženske in ob 9. zvečer za moške. Ker je veselica pred duri, se pričakuje polnoštevilne ude- ležbe.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Jahalni oddelek tr- žaškega „Sokola“ ima danes v sredo 17. t. m. ob 9. zvečer javen sestanek v restavraciji „Bal- kan“. — Novi jahalci dobro došli!

— Telovadno društvo „Sokol“ v Škedenju. Telovadba za člane se vrši vsaki torek, četrtek in soboto ob 8.30—10 zvečer. Članice telovadijo vsak ponedeljek, sredo in petek od 8—9.30 zvečer. Moški naraščaj telovadi vsak torek in četrtek od 5.30—7, ženski v sredo in petek od 5.30—7. Vsaki četrtek se vrše redovne vaje ob 8. zvečer za vse člane. — K tem morajo prika- jati razun telovadcev vsi člani, kateri imajo kroj.

— Drugi javni društveni nastop se bo vršil dne 14. julija t. l. V slučaju slabega vremena nedeljo potem. Toliko na znanje drugim bratskim društvom. Na zdar!

Zenski odsek „Učiteljskega društva“ ima sejo danes ob 5. popoldne ul. Giorgio Galatti.

Odbor „Učiteljskega društva“ ima sejo jutri v četrtek ob 6. zvečer, v prostorih „Trgovske šole“ na Acquedotto.

Podružnica Sv. C. in M. za Prosek-Kontovelj-Zgonik priredi v nedeljo dne 21. aprila po blagoslovu na dvorišču g. Grudna v Zgoniku sestanek vseh prijateljev in dobrotnikov družbe podružničnega delokroga.

Vabljeni so vsi občani zgoniške občine na ta sestanek, pri katerem jim odbor podružnice razjasni namen in pomen „Družbe sv. C. in M.“, nakar bode marsikdo ponosen, da je pristopil kakor ud k naši materi družbi.

Novo društvo. C. k. namestništvo je z odlokom dne 9. aprila št. 946 vsprejelo na znanje pravila družnega veteranskega društva za Trst in okolico s sedežem v Trstu. Naloge, ki je hoče izvrševati društvo, so: širiti patrijotizem, skrbeti za ude in njih rodbine. Ustanovni občni zbor se bo vršil v nedeljo dne 21. t. m. ob 4. popoldne v prostorih društva c. k. državnih uslužbenec, ulica Stadion št. 19, 11 Legitamacije za udeležbe se dobivajo v ul. Fonderia št. 4 III. nadstr.

Naše gledališče.

Danes zvečer ob 8. uri gostuje na našem odru ensemble deželne gledališča v Ljubljani pod vodstvom režiserja Hinka Nučiča. Uprizore najboljšo slovensko dramo letošnje sezone

„TEKMA“.

Ta drama je najboljšo slovensko delo in avtor prof. Funtek je obljubil, da bo prisostvoval, če mu bo možno, današnji uprizoritev. Celokupna kritika je priznala, da je „Tekma“ dovršeno pesniško delo. Nadejati se je, da bo nocojšnja predstava obiskana tako, kakor to zasluži naši vrli umetniki iz Ljubljane.

Z nedeljsko predstavo se zaključijo letošnja sezona, tako bogata v moralnem oziru. Nikdar še ni bilo toliko predstav v slovenskem gledališču v Trstu, kakor v letošnji sezoni. Drama in opereta sta tekmovali v kakovosti in številu uprizoritev. V dramo smo imeli same novitete svetovnega imena. Opereta pa je prinesla najboljše stvari in sta zlasti poslednji dve predstavi sijajno dokazali, kako je našo občinstvo v navdušenje jem prigrilo to novo znano umetnosti. Velike zasluge za razvoj našega odra ima velezaslužni naš kapelnik gosp. Mirko Polić, ki mu gledališče prirudi v nedeljo častni večer. G. Polić je v dveh letih svojega delovanja dokazal, da je kapelnik, s katerim se smemo ponášati, če se pomisli, koliko truda mora zastavljati kapelnik, dokler spravi opereto na naš oder. Tu treba res izredne rutine in vztrajnosti.

Z nedeljsko predstavo pokažimo, da umejemo ceniti kulturno delo g. Polića. Uprizori se ena izmed najlepših operet letošnje sezone

„JESENSKI MANEVRI“

z gospodom Iličcem in gospico Thalerjevo v glavnih vlogah. Gosp. kapelnik Polić pripravlja za svoj častni večer še posebno presenečenje, kar pa za danes zamočujemo.

HAVALA.

Ob priliki mojega častnega večera prošlo nedeljo mi je bilo izkazano toliko najpriskrnejših simpatij s strani vsega našega gledališkega občinstva kakor tudi posameznikov, da komaj danjem besed, kako mi bi se zahvalila vsem in posameznikom. Sprejmite torej vsi skupaj mojo najpriskrnejšo zahvalo in obenem zagotovilo, da bom po svojih najboljših močeh tudi v nadaljnjem svojem sodelovanju pri našem odru skušala obdržati si vaše simpatije.

Zlasti pa izrekam svojo najudanejšo zahvalo darovalcem krasnih daril: cenjenim tržaškim damam, cenjeni rodbini Bartlovi, g. dr. Obersnelu s soprogo in drugim, „častilcem s Krasa“, kolegom, tovarišici Lepuševi; prav tako pa tudi darovalcem krasnega cvetja: v prvi vrsti ge. dr. Rybačevi, ge. Bartlovi, ge. dr. Gregorinovi, tržaškim gospodičinam, Dramatičnemu društvu, gosp. Perharcu, obiskovalcem gledališča in „neznanca“, ki so mi pripravili tako lep večer. Se enkrat torej hvala vsem!

Trst, dne 16. aprila 1912.

Angela Janova.

Tržaška mala kronika.

Iz Avstrije izgnani renjiko. Politijsko ravnateljstvo tržaško je izgnalo iz Avstrije 28letnega čevljarja v Roccaforzati (Lecce) rojenega Luigla Donzella, 25letnega brezposelnega natakara Achilla Morella iz Padue in 30letnega, v Occhiabellu (Rovigo) rojenega dninarja Fulvija Ferronija. Donzella je stanoval v Trstu v ul. della Tessa, bil je brez posla in se je potepal po mestu. Prišel je večkrat v konflikt z oblasjo vsled nemirnih dejanj in ker je slabo ravnal s svojo ženo, hoteč jo prisiliti k prostituciji. Morello je bil navaden potepuh, ki se mu ni nikdar ljubilo delati. Ferroni je bil pa na zelo slabem glasu in skoraj vedno v zaporu. Kaznovan je bil večkrat zaradi tatvine.

To so trije. Koliko bi jih bilo še treba pognati čez mejo, da bi bil Trst vsaj nekoliko očiščen najhujše golazni?

Že oče Adam se je najbrž ta čas, ko ga je angel izpodil iz raja, malo popraskal za ušesi, in če bi bil Kraševac, bi bil spustil v trnjevi in osatisti božji svet, kamor je prišel, tudi še kako precej zabeleženo „oštiho“, in to vse zato, da se je dal tako lepo speljati na led po svoji ljubezni Evi. Najbrž je to tudi storil tedaj, kajti če smemo verjeti sicer vsega zaupanja vrednemu slovenskemu profesorju in pisatelju Janezu Trdini, velja že od tedaj rek, da je „ženska vsa vražja“, ali kakor pravi manj galantni Gorenjec: „Baba j' hudič!“

Nekaj podobnega si misli najbrž tudi 33-letni v Ljutomeru na Štajerskem rojeni dninar Franc Corretti, ki pa stanuje na Reki na Belvederju št. 242. Možakar je imel namreč smolo, ali pa morda tudi srečo, da mu je nekega lepega dne ušla njegova boljša polovica Cecilija in sicer naravnost v Trst. Corretti pa ni bil pameten, kajti namesto da je voščil svoji Ceciliji srečno pot, jo je šel iskat in jo tudi našel, toda v rokah nekega drugega, nekega tapetnika Pavla Barača v ulici Broletto št. 24.

Toda Cecilija se je držala Pavla kakor klop in ni hotela nazaj na Reko, pač pa je Corretti prihajal večkrat v Trst in tu skušal z zabavljanjem in zadiranjem pripraviti Barača, da bi mu vrnil ženo, ki sama, seveda, nikakor ni hotela nazaj. Barač pa tu ni hotel nič vedeti o tem, da bi izpustil Ciljko, in konec je bil, da mu je Corretti zagrozil, da mu požene pet krogelj v glavo, če mu ne vrne ljubljene Ciljke. To pa se je zdelo Baraču malo preveč in je ovadil Correttija policiji. Ubogi legitimni, v svojo nezvesto golobico zaljubljeni golobček je moral v omrežen golobnjak, skopec pa se še dalje srčka z golobico.

Med kočijažema. Kučarja Giuseppe Gaspardis, stanujoč v Škorkliji št. 294, in Ferdinand Glavač, star 33, iz Pična pri Pazinu, stanujoč v ul. del Crocifisso št. 2, sta se nekaj sprla na dvorišču hiše št. 8 v ul. Massimo d'Azeglio, potem pa tudi spoprijela. Glavač je hud mož in če se razjezi, je res ves pasji in je tudi najprej ugriznil Gaspardisa in sicer na glavi, potem pa je pograbil vilo in ga hotel žnjimi udariti po glavi. Gaspardis bi jo bil gotovo pošteno izkupil, a bil je toliko hiter, da se je izognil vilam in pobegnil. Glavača so aretirali. Dobro bi bilo, da bi mu zapovedali, da mora tedaj, ko ga prime jeza, natakniiti torbico na glavo.

Na svojo mater je streljal. Luigla Stermin ima 20 letnega sina Frana, ki je mesarski pomočnik. Mladenci se je zanoel v neko žensko, ki je veliko starejša od njega in ki se ga je seveda oprijela, kakor rja železa. Materi ta pomladansko-jezenska ljubezen ni bila nič kaj všeč in je zato večkrat karala sina in mu prigovarjala, naj „pusti stat“ staro babnico. Mati huda, sin hud in tako je prišlo večkrat do prepira.

Včeraj sta se mati in sin zopet sporekla zaradi one ženske in biti je moralo precej hudo, kajti zaljubljeni fant se je spozabilo tako daleč, da je pograbil revolver, ga nameril na mater in ustrelil. Po sreči krogelj ni zadela matere.

Strel je privabil stražnika, ki je aretiral fanteta, kateremu je stara hotljiva toliko zmešala glavo, da je streljal na svojo lastno mater. Pozneje je seveda izjavil, da obžaluje svoje dejanje. Na sodišču ga bodo že nekoliko poučili, kako je treba izpolnjevati četrti božjo zapoved, gotovo pa je le škoda, da ni več tiste postave, po kateri bi mu lahko nabrisali vsaj petindvajset tjakaj, kjer hrbet izgubi svoje počteno ime, kajti zaslužil jih je pošteno in škodovalo bi mu tudi ne. Ravno toliko bi jih privoščili tudi njegovim srpanski ljubici; menda bi ji potem že prišlo njeno poželenje po mlademu fantu in hujkanje proti materi.

Koledar in vreme. — Danes: Rudolf mučenik. — Jutri: Apolonij, mučenik.

Temperatura včeraj ob 2. popoldne + 8.4 C°. Vreme včeraj: Oblačno in deževno.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno, pozneje deževno. Temperatura neizpremenjena. Vzhodni vetrovi.

Pridobitev na teži

se da kmalu konstatirati pri uporabi SCOTTove emulzije, učinek, ki si ga vsakdo želi prav posebno v času zdravljenja, pri shujšanju ali po

hudih boleznih.

Odrasli vsake starosti učinijo prav, ako si v takih časih krepijo telo z uporabo lahko prebavne, okusne

Scottove emulzije

ki zopet zviša in osveži odporno moč. Pri nakupu naj se izrecno zahteva Scottova emulzija znamka „SCOTT“, ki je 35 let upeljana, jamči za uspeh in učinek.

Cena originalni steklenici 2 K 50 vin. — Dobiva se v vseh lekarnah.

Samo pristen ribič — znamka Scottova izdelovanja.

8 žrebanj na leto

s sledečimi glavnimi dobitki in sicer:

1 po K 60.000 in 20.000, 2 po K 30.000 in 2 po lir 30.000 in 15.000

nudi, poleg mnogih postranskih visokih dobitkov, naslednja priporočljiva skupina:

1 srečka avstrijskega | 1 srečka ogrskega | 1 srečka ital. rudečega rdečega križa iz l. 1882 | rdečega križa iz l. 1882 | 1 srečka ital. rudečega križa iz l. 1885.

Prepuščamo to skupino srečk proti gotovini po dnevnem tečaju ali pa na

58 mesečnih obrokov po K 5.—

a popolno igralno pravico, na podlagi zakonito izstavljenih prodajnih listin, takoj po vplačilu prvega obroka. — Nadaljne obroke se vplačuje potem po tistih položnic. — Izkaz vseh drugih skupin ali posameznih srečk pošlje na zahtevo

Narodna posojilnica in hranilnica
v Trstu, ul. Caserma št. 17, pritličje.

Mnenje gosp. prof. dr. F. Mühlig-a,

zdravnika v Carigradu

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Železnato Kina-vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo) je jako zanesljivo in uspešno krepilno zdravilo. Kot tako naj se toplo priporoča malokrvnim in rekonvalescentom.

CARIGRAD, 29. novembra 1903.

Dr. F. MUHLIG.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni
Ima svoj

AMBULATORIJ

v TRSTU, v ulici San Nicolò št. 9 (nad Jadransko banko).

Sprejema od 12. do 1. in 1/2 do 6 1/2 pop

Dr. Pečnik

Trst, via S. Caterina št. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni:
8 — 9 & 2 — 3 in specijalist za kožne in
vodne (splošne) bolezni: 11 1/2 — 1. —

Na novo otvorjen!

HOTEL IMPERIAL

REKA.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48
Obleke za moške platna 4—18
Obleke za dečke iz blaga od K 10—28
Obleke za dečke platna 6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14.
Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Dobroznana tvrdka manufakturnega blaga

Trst, ul. Nuova 36-38

vogal ul. S. Lazzaro

M. AITE

Trst, ul. Nuova 36-38

vogal ul. S. Lazzaro

opozarja in prijateljsko priporoča svojim cenjenim odjemalcem in slavnemu občinstvu, naj nihče, ki ima nakupiti manufakturnega blaga v svojo lastno korist ne opuste prilike ter obiščejo velikanske zaloge od goraj imenovane tvrdke; kjer se dobiva vedno največja izbira vsakovrstnih manufaktur, za jesen in zimo, in sicer: Blago (štoffe) za ženske in moške obleke, barhenta (fuštanja) belega in barvanega, volnene odeje, odeje lastnega izdelka, preproge, zagrinjala (zaves), posteljna pogrinjala, spodnje jopice, kakor tudi vsako drugo telesno perilo. — Vsake vrste in vseh širinah belega platna bombaževine itd. itd.

Vse blago je iz prvih tovarn, najboljše vrste in po najnižjih cenah, tako, da prekosi vsako največjo konkurenco.

Zaloga mineralnih vod vsake vrste

ANGELO DEVETAK - TRST
ulica Acquedotto št. 18. Telefon 14-48.

ZALOGA:

Kalsdorf, Radein

Rogatec Ltd.

Grenitica Augusto Dell'Agno

Edini preparat iz zdravilnih rastlin.

Tovarna: Trst, ul. Farneto 36.

Upliva ugodno na živčevje; učinkuje proti težkemu prebavljanju, bolečinam in žganju v želodcu itd.

Ta grenitica je analizovana od c. k. instituta v Gradcu, odlikovana na razstavah v Rimu in Parizu z zlato kolajno in zasl. križcem. Vprašajte po vseh lokalih samo po grenitici Augusto Dell'Agno in pazite skrbno na buteljko, da lahko protestujete proti vsaki prevari in ponarejenju. Ne pustite se pregovoriti, da bi kupili druge, ker obvaruje samo grenitica Augusto Dell'Agno pred kolero.

Nar. del. organizacija.

— Danes v sredo ob 8. zvečer seja srednjega odbora.

— Novozvoljeni odbor krajevne skupine zidarjev NDO ima svojo prvo sejo danes v sredo 17. t. m. ob 6:30 zvečer v prostorih NDO ulica Sv. Frančiška št. 2. Odborniki so naprošeni, da se seje gotovo udeležijo.

Gospodarstvo.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ je imela v nedeljo, dne 14. t. m. svoj XX redni občni zbor, ki mu je predsedoval predsednik g. Srečko Bartel.

Udeležba je bila še precejšnja. Vse točke dnevnega reda se je obravnavalo eno za drugo po zadružnih pravilih ter so bile vse enoglasno sprejete. Le pri točki „Razdelitev čistega dobička“, so bili stavljeni nekateri preminjalni predlogi in je občni zbor privolil v izpremembo v smislu, da se da „Narodni delavski organizaciji“ v Trstu (podporni sklad za bolne člane) K 200, mesto predlaganih K 100, in podružnici „Glasbene Matice“ v Trstu K 500, mesto predlaganih K 200.

Torej se pridene rezervnemu zakladu K 400 manj, nego je bilo predlagano po odborništvu in nadzorništvu in sicer K 47 252.— Tako naraste rezervni sklad na K 469 565.49.

Podpore in dividende se lahko dvigne pri blagajni zavoda ob uradnih urah.

Podpore so sledeče:

Kmetijska družba za Trst in okolico	K	800—
Dijaško podp. društvo v Trstu	500—	
Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda	400—	
Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda	200—	
Tržaška podružnica „Slov. planinskega društva“	300—	
„Dijaško podporno društvo“ v Pazinu	200—	
Narodni delavski organizacija, Trst (podporni sklad za bolne člane)	200—	
Podporno društvo za slovenske dijake koroške, Celovec	30—	
Podporno društvo slov. visokošolcev na Dunaju	100—	
Podporno društvo slov. visokošolcev v Gradcu	100—	
Podporno društvo slov. visokošolcev v Pragi	100—	
Akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju	50—	
Akademsko ferijalno društvo „Balkan“ v Trstu	100—	
Akademsko društvo slov. agronomov „Kras“, Dunaj	20—	
Slovensko akademsko društvo „Adrija“ v Pragi	50—	
Slovensko akademsko društvo „Taber“ v Gradcu	50—	
Družba sv. Rafaela (za izseljence)	50—	
Zavod sv. Nikolaja	500—	
Učiteljsko društvo za Trst in okolico	100—	
Za slov. trgovsko šolo v Trstu	5000—	
Dramatično društvo v Trstu	3000—	
Podružnica „Glasbene Matice“ v Trstu	500—	
Slavbeni fond sv. Cirila in Metoda Sv. Mar. Magdalena (zgornja in spodnja)	100—	
Za tiskanje slovenskih učnih knjig, društvo slov. profesorjev, Ljubljana	200—	
Trgovsko-izobraževalno društvo, Trst	100—	
Olepševalno društvo za Prosek-Kontovelj in njiju okolico, Prosek (vstanovna)	20—	

Pri volitvi načelnštva in nadzorništva so bili izvoljeni vsi prejšnji gg. in sicer v odbor: g. Bartel Srečko, predsednik, g. Stepančič Gacijan, I. podpredsednik, g. Kalister Anton, II. podpredsednik; odborniki: g. Godina Ivan, g. Goriup Ivan, g. dr. Gregorin Gustav, g. Negode Josip, g. dr. Wilfan Josip, g. dr. Rybář Otokar, g. Vrabec Anton; v nadzorništvo: g. dr. Abram Josip, predsednik, g. Furlan Vekoslav, podpredsednik, g. Vrščak Ivan, tajnik, g. Cibic Valentin, nadzornik, Zidar Gregor, nadzornik.

DAROVL

Povodom jubilejne zbirke v proslavo 25-letnice ženske podružnice sv. CM v Trstu in njene souseslanoviteljice gospice Milke Mankočeve so darovali v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani:

Polja Z. R.	
g. Kristjan Dejak	K 40—
g. Anton vitez Klodič Sabladojski	12—
gospa Marija Pikel, Postojna	10—
gospa Petronila Foerster, Ljubljana	4—
g. načelnik Žbena	10—
g. inženir Skoberne	10—
g. dr. Egon Stare	10—
Anonymus	30—
gospa Matilda Šebenikar, Unec	10—
Skupaj	K 136—

Največji triumf. Največji triumf v življenju je trdno zdravje. Zdrav organizem, neoplašene moči in veselje do življenja so dragocen zaklad, ki ga je treba obvarovati za vsako ceno. Nič ni boljega za doseg tega cilja, nego Nutrigen, to idealno sestavljeno redilno sredstvo, ki oživlja kri, živce, kosti in odpornost. Tudi zdravi ljudje potrebujejo Nutrigen, bolnik naravnost greši, ako si ne osveži svoje pojemajoče energije in življenskega poguma. Podjetje „Nutrigen“, Budimpešta VII., Elisabethring 16, pošilja vsakomur na poskušnjo zastoj in zraven podučno knjigo o Nutrigenu.

Mali oglasi

Hišica z lepim posestvom na prodaj: V kraju Paderno za Koprno je na prodaj mala enonadstropna hišica in hlev. Okoli hiše je vinograd in njiva. Voda pitna in za namakanje v neposredni bližini. Cena približno K 320. (Sodna cenitev K 3672). Polovica kupnine bi lahko ostala vknjižena. — Naslov pove inšer. oddelček Edinosti. 826

Imam v liko množico izvrstnega vina in sicer: Kriški teran, prosek, belo vipavsko in tudi doma pripravljeno s kupljenega dobrega grozdja. Isti-ko vino. Prodaja se na drotno in t. di od 56 l naprej na debel. po zmernih cenah. Uljudno se priporoča B. M. na Opčinah. 827

Hišica z zemljiščem, velikim 300 □ sežnjem na glavni cesti se prodaja za 12.000 kron, posređovalci izključeni. Naslov pove inšer. oddelček Edinosti. 829

Kupi Sprejme se več gostiln v gostilni. Najem. — se več voditeljev za dobro gostilno s kavcijo. Poizve se v uradu Prve prim. gost. zadruge v Trstu, ulica Felice Venezian št. 5 od 10. do 12. ure jutraj. 717

Prodaja bombazevine, slik in dečnikov Via Stadion št. 19. I. nadstropje. Ivan Klom. 843

Modistinja izvršuje vsakovrstne klobuke. — Piazza della Borsa št. 3, IV. nadstropje. 818

Stalni krajevni agenti zmožni nem. — kline se sprejmejo ali pa nastanijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih sredstev v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno Neugasse 20. 244

Morana, pripoznano sredstvo za uničenje sten. — Zaloga: ulica Stadion št. 10. Naročila: Ferriera 37, Trst - Skrinjar 480

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekašice Frana Jonipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilo zadostuje prava mera. V zalgi ima raznovrstno blago ter razpošilja uzorce na ogled. Cene zmerne.

Pisarna odv. dr. a Gust. Gregorina in dr. a Edvarda Slavka

sprejme takoj pisarniškega vajenca.

Dobro jutro! Kam pa kam?

„Grem kupit par čevljev.“ — „Ako hočete biti dobro postreženi, Vam svetujem, da greste

v ulico Riborgo št. 31

(„Al buon Operaio“)

tam dobite vsakovrstno obuvalo od najfinejših do najnavadnejše vrste po nizki ceni. SVOJ K SVOJIM! — Priporoča se lastnik

M. IVANČIČ.

Mizarska delavnica

Francesco Kramer

Trst, via Miramar št. 21.

Izvršujejo se vsakovrstna mizarska dela in se jamči za točno izgotovitev po umetniških pravilih. Najzmernejše cene.

Pristna brnska sukna

pomladna in poletna sezona 1912.

Odretek 3'10 m dolg 1 odrezek 7 kron
za kompl. moško obl. 1 odrezek 10 kron
(suknja, telovnik, hlače) 1 odrezek 15 kron
+ + + samo + + + 1 odrezek 17 kron
+ + + samo + + + 1 odrezek 20 kron

Odretek za salonsko obleko 20 kron, kakor tud površnike, tur. lodne, avilene kamgovme itd. pošilja po tov. cenah rai a in solidna, dobro znana zaloga sukna

Siegel - Imhof - Brunn (Brno).

Vzorci gratis in franko.

Ugodnosti privatnih odjemalcev, naročevati sukna naravnost pri tvrdki Siegel - Imhof na tovarniškem mestu so velike stalne, nizke cene. Velik izbor. Uzorna, pasljiva postrežba tudi mal b nar čel v avrčnem blagu.

Tržaška posojilnica in hranilnica

V lastni hiši. | registrovana zadruga z | Telefon št. 952.
| omejenim poroštvo |

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in 4 1/4 %
jih obrestuje
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daja na vknjižbo po dogovoru. Na menjice po 6%, na zastave po 5 1/4 %, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. Poštno-hranilnični račun 816 004.

Ima najmodernejše urejeno varnostno celico za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo daco.

Anton Žerjal

ulica dell' Istria šte. 66. — Trst

priporoča svojo

novi trgovino jestvin in kolonijalnega blaga.

— Vse blago vedno sveže. —

Razpošilja se tudi na dom.

Prodajaln. ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso šte. 36

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE

POZOR! Svoji k svojim!

VINKO TERČON priporoča slavnemu občinstvu svojo na novo odprto

pekarno

v Trstu, ulica del Bosco 18 (prej F. PIRMAN)

Prodaja se sveži kruh 3 - 4 krat na dan, raznih sladčic, biškotov in liherjev ter najfinejše moke i. t. d.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Glosue Carducci 31.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIC je

popolnoma na novo preurejena

in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

s. kr. avstrijskih drž. koleznice 2051

Sprejme razcarinjane kakoršnegasvodi blaga iz tuzlne, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spiljetu.

PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Zdravljenje krvi!

Caj „Tisočletni cvet“ (Milleflori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slabostem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER - „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) — Telef. 377.

Pošiljatve se izvršujejo takoj in franko, zha se dopolnje kron 1-10.

Salumeria - Buffet

Trst, via Carlo Ghega št. 8.

Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrstno vino, črno in belo.

Prvovrstno pivo.

Priporoča se za obilen obisk

JAKOB VOLPIN.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA

DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH.

Delo dobro in zjamčeno.

Telef. 25-26. Poslovodja: Franjo Jenke.

Kron 6200

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tevarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 voz

ednoga tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij.

Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL . TRST

Piazza Goldoni 10-11, Tel. 1734

Velika centralna garaža, ulica del Baoli 16, vagal slioz Bonaventura

TELEFON 2247. — STOK PNEUM GOODRICH (amerikanizirano)

Automobili na posode po zmerni ceni.

Varstvo in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna postrežba.

Trst, ul. Tor S. Piero 4,
Frans Wallis
krojač

Izdeluje obleke iz angliškega briga po dnevnejšem modnem kroju od 40 K dalje.
(Konec ul. Belvedere)
Priporoča se slavnemu občinstvu

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno, izborna kuhinja in budjovljske pive (nič glavobola). Zmerne cene.

Restavracija-Hôtel Balkan (: Piazza :)
(Caserma)